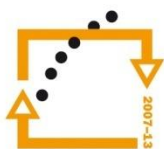

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Střední průmyslová škola a Vyšší odborná škola technická Brno, Sokolská 1

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Téma: Kombinatorika, pravděpodobnost, statistika

Název: Náhodné pokusy a jevy

Autor: Ing. Vacková Věra

Číslo: VY_32_INOVACE_03 – 10

Anotace: *Prezentace je určena pro studenty středních průmyslových škol, obor strojírenství a technické lyceum. Probírané téma se týká základních pojmů teorie pravděpodobnosti. V prezentaci je zaveden pojem náhodný pokus, náhodný jev. Jsou definovány i vztahy mezi jevy. V prezentaci je několik úloh na procvičení probíraných pojmů.*

Červenec 2013

Náhodný pokus

Pokusy, které při dodržení daných podmínek, vedou k různým výsledkům vlivem nepředvídatelných činitelů, nazýváme *náhodné pokusy*.

Souhrn nezjistitelných a nepředvídatelných činitelů nazýváme *náhoda*.

Příklady náhodných pokusů

- Rozdávání karet
- Tah Sportky
- Hod mincí
- Zkoušení nových léků

Úloha 1

Uved'te další příklady náhodných pokusů.

Výsledek náhodného pokusu

Předpoklady:

U každého náhodného pokusu známe *všechny* jeho možné výsledky.

Jeden z těchto výsledků *nastane vždy*.

Výsledky se *navzájem vylučují*.

Množina všech možných výsledků pokusu

Značení této množiny: Ω

Značení prvků této množiny: ω

Úloha 2

Uved'te všechny možné výsledky hodu dvěma kostkami, které považujeme za rozlišitelné.

Výsledky zapište ve vhodném tvaru.

Úloha 3

Určete počet všech výsledků, které mohou nastat při tahu Sportky.

Jsou to všechny šestiprvkové podmnožiny množiny tvořené z čísel 1 až 49.

Nerozlišujeme pořadí, jak jsou čísla tažena.

Náhodný jev

Každou podmnožinu množiny možných výsledků nazýváme *náhodný jev*.

Značení: $A, B, C, \dots$

Příklad:

Na dvou rozlišitelných kostkách padne součet větší nebo roven devíti.

Náhodný jev

Jistý jev obsahuje celou množinu Ω .

Nemožný jev prázdná podmnožina množiny všech možných výsledků. $\emptyset$

Poznámka:

V počtu pravděpodobnosti používáme množinové pojetí náhodných jevů.

Náhodné jevy – vztahy a operace

Použité značení:

Ω množina všech možných výsledků

ω prvek množiny Ω .

A, B podmnožiny množiny všech možných výsledků

Je-li $\omega \in A$, výsledek ω je *příznivý* jevu A .

Je-li $A \subset B$, jev A *je podjevem* jevu B .

Náhodné jevy – vztahy a operace

Jev $A \cup B$, nazýváme *sjednocení* jevů A a B .

Jev $A \cap B$, nazýváme *průnikem* jevů A a B .

Náhodné jevy – vztahy a operace

Je-li $A \cap B = \emptyset$, říkáme, že jevy A a B se *navzájem vylučují* (*disjunktní jevy*).

Jev A' , který nastane právě tehdy, když jev A nenastane, nazýváme jevem *opačným* k jevu A .

Úloha 5

Uved'te příklad navzájem se vylučujících (disjunktních) jevů při hodů jednou hrací kostkou, při hodů dvěma hracími kostkami.

Úloha 6

Uved'te příklady
sjednocení jevů, průniku jevů a opačných
jevů
při hodů dvěma hracími kostkami.

Zdroje

- Polák, J. *Přehled středoškolské matematiky*. 9. vyd. Praha: Prometheus, 2008. ISBN 978-80-7196-356-1
- Calda, E., Dupač V. *Matematika pro gymnázia Kombinatorika, pravděpodobnost, statistika*. 4. vydání Praha: Prometheus, 1993. ISBN 80-7196-147-7